

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83387,Zawadowski-Witold.html>
2022-10-03, 16:44

Zawadowski Witold

ZAWADOWSKI Witold (23 II 1888, Skobelka k. Horochowa, Wołyń – 12 VIII 1980, Warszawa), lekarz, radiolog. Syn Teodora ze zubożałej rodziny ziemiańskiej, dzierżawcy majątków, i Tekli z domu Butkiewicz.

Kształcił się od 1901 w IV gimnazjum we Lwowie. Po zdaniu egzaminu maturalnego w 1907, wstąpił na wydział lekarski Uniw. Lwow., który ukończył w 1913 z dyplomem doktora nauk lekarskich. Uzyskał asystenturę w Klinice Chorób Skórnych i Wenerycznych, lecz już w 1914, po wybuchu I wojny światowej, został powołany do armii austriackiej. Do 1917 pełnił służbę jako lekarz batalionowy. Następnie w 1918–20 był lekarzem w szeregach WP i brał udział w walkach z bolszewikami. Po zakończeniu wojny wrócił do Lwowa. W 1924–26 odbył studia uzupełniające w Paryżu, gdzie specjalizował się w radiologii. Po powrocie do kraju kierował Zakładem Rentgenologii akademickiego Szpitala Ujazdowskiego w Warszawie, uważanym w owych czasach za najnowocześniejszy w stolicy. Równocześnie prowadził zajęcia ze studentami. W 1928 był inicjatorem pierwszych w kraju dwumiesięcznych kursów dla lekarzy z zakresu radiodiagnostyki. Habilitował się w 1933. W czasie II wojny światowej Z. aktywnie działał w tajnym nauczaniu radiologii w Szpitalu Ujazdowskim. Po zakończeniu wojny w 1946 uzyskał profesurę (wpierw tytularną, potem nadzwyczajną), uzwyczajnienie nastąpiło w 1954. Z. do 1950 kierował Katedrą Radiologii UW, a od 1950 do 1962 Akad. Medycznej w Warszawie. W X 1962 przeszedł na emeryturę. W 1975 Akad. Medyczna w Warszawie, a w 1976 Akad. Medyczna w Łodzi nadały mu doktorat honoris causa.

Z. był członkiem PAU (od 1948) oraz PAN od momentu jej powstania. W 1951 został wybrany czł. Korespondentem TNW. Był wieloletnim prezesem i członkiem honorowym Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego. Przez

wiele lat był konsultantem krajowym w zakresie reumatologii. Był także redaktorem „Polskiego Przeglądu Radiologicznego”, przemianowanego w 1955 na „Polski Przegląd Radiologii i Medycyny Nuklearnej”. Od 1958 przewodniczył Krajowemu Komitetowi Ochrony Radiologicznej. Jego imię nosi jedna z ulic w Warszawie.

Dorobek naukowy Z. to głównie prace z zakresu radiodiagnostyki i radioterapii. Zapoczątkował w Polsce regularne badania nad systematyką nowotworów płuc. Określił podstawy semiologiczne dla radiologicznego obrazowania pierwotnego nowotworu płuc, zestawiając je z budową histologiczną nowotworów oraz ich obrazowaniem anatomopatologicznym. Wyjaśnił podstawy anatomiczne tzw. cienia nadoskrzelowego prawego. Udowodnił, że pochodzi on zarówno od żyły nieparzystej, jak i od drobnych węzłów chłonnych położonych obok niej nad prawym oskrzelem głównym. Na podstawie bogatego materiału radiologicznego popartego badaniami anatomopatologicznymi, jak również wyników doświadczeń prowadzonych w oparciu o badania zwłok, udowodnił błędność obowiązujących wówczas ustaleń H. Assmanna. Z. udowodnił, że liniowy pasmowaty cień, przebiegający wzdłuż dolnego brzegu tylnego odcinka II żebra jest zależny od nierówności opłucnej ściennej, powstałych jako skutek nagromadzenia tkanki tłuszczowej, bądź uchwyconych na kliszy rozszerzających się do wnętrza klatki piersiowej naczyń krwionośnych. Stwierdził również występowanie podobnych cieni wzdłuż żebra szyjnego i przyśrodkowego brzegu I i III żebra. Ustalił prawidłową granicę dla rzutu płuca na poziomie szyjki I żebra. Wyniki swoich badań zawarł w pracy *O cieniach towarzyszących przyżebrowych* (1931), która znalazła trwałe miejsce w literaturze przedmiotu. Udowodnił, że istnieje techniczna możliwość by niektóre z łagodnych guzów narządów jamy brzusznej rozpoznawać i klasyfikować w oparciu o zdjęcie przeglądowe bez konieczności uciekania się do środków kontrastujących.

Był inicjatorem systemu stałego szkolenia i doskonalenia z zakresu technik radiologicznych dla lekarzy i personelu medycznego.

Śródka.

S. Leszczyński: *Witold Eugeniusz Zawadowski (1888–1980)*,
[w:] *Złota księga medycyny warszawskiej*, red. M. Krawczyk,
Warszawa 2009; „Nauka Polska” 1958, nr 3; „Polski Przegląd
Radiologii i Medycyny Nuklearnej” 1979, nr 6;.

Ryszard Witold Gryglewski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)